

Рецензија рукописа уџбеника *Безбедносни менаџмент*
аутора проф. др Зорана Драгишића и др Кристине Радојевић

Аутори рукописа *Безбедносни менаџмент* вођени су идејом да студентима пруже основни увид у сам појам безбедносног менаџмента, чиме се омогућава комплетирање самог курса за предмет Безбедносни менаџмент који слушају студенти четврте године Факултета безбедности. Уџбеник обима 257 куцаних страна концептиран је и структуриран у девет основних поглавља.

У првом поглављу *Безбедносни менаџмент као научна дисциплина* аутори су дали објашњење основних појмова који фигуришу у безбедносном менаџменту као научној дисциплини, и то: менаџмента, безбедносног менаџмента, основне облике и задатке безбедносног менаџмента. Дато је детаљно објашњење улоге коју има безбедносни менаџмент као научна али и практична дисциплина. Дат је и преглед могућности организовања безбедносног менаџмента и његове примене у савременим организацијама. У засебним подпоглављима су детаљно објашњени Појам безбедносног менаџмента, његово место у организацији, као и задаци који се постављају пред безбедносни менаџмент.

Друго поглавље под насловом *Теоријске основе безбедносног менаџмента* представља својеврсан историјски осврт на теорију безбедносног менаџмента, односно његове зачетке. Циљ овог поглавља је да се читаоци упознају са историјским развојем организације и коренима организационих теорија, као и да се укаже на сам развој и настанак идеје о безбедносном менаџменту. Кроз неколико целина дати су: Историјски развој организације од старог и средњег века, до претходника модерне организације и краја осамнаестог века.

У трећем поглављу, под називом *Теорије организације* дат је исцрпан и потпуно јасан приказ настанака самих теорија организације и то: класичних, неокласичних, квантитативних и савремених теорија. Нарочит нагласак је стављен на историјски контекст и околности у којима су теорије настале, што даје критички осврт и омогућава студентима да на логичан и јасан начин доносе закључке о самој потреби сваке од наведених теорија.

Поред тога, што представља посебну вредност овог уџбеника, дат је и јасан однос теорија организације и менаџмента са безбедносним менаџментом. Односно, недвосмислено је указано да се безбедносни менаџмент може посматрати као део тих теорија и да своје теоријско утемељење може тражити једино у њима.

Може се рећи да наредних пет поглавља представљају једну засебну целину, будући да су у њима описане поједине *Функције безбедносног менаџмента*. Међутим, јасно је да је због обима материје свака од функција, и то: планирање, организовање, координација, вођење и контрола дата у појединачном поглављу. Сва ова поглавља дају опис појединих функција и задатака које менаџери безбедности треба да обављају у вршењу тих функција. Свака од наведених функција је поткрепљена примерима из праксе, што може помоћи студентима да стекну увид у послове и задатке са којима се менаџери безбедности свакодневно сусрећу у вршењу своје дужности.

Последње, девето поглавље, под називом *Системи менаџмента* заокружује ово градиво дајући опис савремених система за управљање организацијама. У њему су дате основне поставке стандарда за управљање системима. Ови стандарди описују скуп процедура које организација треба да следи да би достигла постављене циљеве. Они су пре свега засновани на системском и процесном приступу. Такође, наведено је да се под интегрисаним менаџмент системом подразумева се систем менаџмента настао интеграцијом захтева стандардних система менаџмента: ISO 9001 – Управљање квалитетом, ISO 14001 – Управљање заштитом животне средине и OSHAS 18001 – Управљање безбедношћу и здрављем на раду. Посебан нагласак је дат систему безбедносног менаџмента (СБМ) као прописаном стандарду за управљање системом безбедности. Поред тога, дата је и препорука и мишљење аутора да се и систем безбедносног менаџмента треба уврстити у интегрисани систем менаџмента.

Свако од поглавља обухвата потпоглавља, која у потпуности систематизују ову комплексну проблематику на јасан и едукативан начин. Може се рећи да је садржај уџбеника у потпуности заокружен и у сваком случају погодан за студенте четврте године и студенте на постдипломским студијама, али може послужити и стручњацима безбедности

односно менаџерима безбедности, али и менаџерима свих нивоа, у њиховом оперативном раду.

Обим, садржај и структура уџбеника су у потпуности усклађени са наставним планом и програмом предмета Безбедносни менаџмент и са Правилником о наставној литератури Универзитета у Београду и одговарајућим Правилником Факултета безбедности. Стил аутора је јасан и концизан, а излагање је праћено одговарајућим шемама и табелама када је то год неопходно. Коришћена литература и извори су релевантни у датој области и упућују корисника на све што је значајно у области управљања безбедношћу.

На основу свега реченог, ценим да је уџбеник аутора Зорана Драгишића и Кристине Радојевић веома корисно стручно и научно штиво које ће бити корисно у едукацији студената на високошколским установама, али и широј стручној и научној јавности. У том смислу, са задовољством препоручујем овај рукопис за јавно публиковање.

Београд, 08. 03. 2014.

проф. др Зоран Кековић

Бр. 49/2

19.03.2019. год.

БЕОГРАД, Ул. Господара Вучића бр. 50

Рецензија рукописа уџбеника *Безбедносни менаџмент*
аутора проф. др Зорана Драгишића и др Кристине Радојевић

Рукопис за уџбеник *Безбедносни менаџмент* проф. др Зорана Драгишића и др Кристине Радојевић обима 257 страна куцаног текста подељен је на девет поглавља.

Прво поглавље под називом *Безбедносни менаџмент као научна дисциплина* даје детаљан опис и објашњење основних појмова менаџмента и безбедности, као и појма управљања безбедношћу организације. Поред тога, аутори у овом поглављу наводе који су то основни елементи и фактори који утичу на обликовање и позиционирање безбедносног менаџмента у организацији, као основни задатаци безбедносног менаџмента и начини на који организације могу увести безбедносни менаџмент у своју структуру.

Друго поглавље *Теоријске основе безбедносног менаџмента* уводи читача у то како је настала идеја о безбедносном менаџменту, али и објашњава основе настанка безбедносних организација. Посебно је наглашена историја настанка и развоја војске и полиције, као посебних безбедносних организација. Поред тога, у овом поглављу је дата и историја настанака организација уопште, од старог до краја осамнаестог века.

Треће поглавље под називом *Теорије организације* даје детаљан преглед теоријских основа организације и менаџмента, као основних исходишта идеје о уобличавању безбедносног менаџмента као научне и практичне дисциплине. Употпуњујући претходно, ово поглавље временски заокружује слику кроз теорије, почев од Телора, преко Вебера, Меја, до савремених теорија система и управљања променама Исаака Адижеса и ситуационог приступа.

Четврто поглавље уводи читача у конкретну разраду самих *Функција безбедносног менаџмента*, где се у осталим поглављима настављају и објашњавају *Планирање, Организовање, Координација, Вођење и Контрола* као опште функције менаџмента, али и наводе специфичности сваке од ових функција у остваривању једног јединственог циља и задатка безбедносног менаџмента, односно очувања безбедности организације и њеног

опстанка у савременом свету. Може се рећи да су аутори успели да остваре циљ и да кроз практичне примере заиста докажу да без организованог и систематизованог приступа очување безбедности организације у најширем значењу, није могуће и да је увођење безбедносног менаџмента у организацију једини начин за очување и опстанак било које организације.

Девето поглавље *Системи менаџмента* се логички надовезује на претходна поглавља. У њему се даје опис савременог приступа управљању и основних стандарда који служе за лакше и свестраније управљање појединим процесима који се одвијају организацији. Посебно је наглашен *Систем безбедносног менаџмента* као савремен начин за конципирање и управљање безбедношћу у организацијама.

Садржај уџбеника је у потпуности усклађен са планом и програмом предмета Безбедносни менаџмент на Факултету безбедности Универзитета у Београду. Поглавља, односно тематске целине у уџбенику одговарају наставним јединицама предвиђеним курикулумом. Уџбеник је по обimu и по садржају конципиран сагласно Правилнику о наставној литератури Универзитета у Београду и одговарајућим правилником Факултета безбедности. Излагање аутора је методично и јасно, засновано релевантној литератури и интернет изворима, праћено одговарајућим шемама и табелама, као и примерима из праксе како би се студентима омогућило лакше разумевање и учење. Наведене референце и литература омогућавају студентима детаљнији увид у поједине проблеме, као и самосталан рад.

Израда оваквог уџбеника је захтевала од аутора прикупљање великог броја релевантних страних извора, с обзиром на недостатак домаће литературе из ове области, анализу и синтезу ових извора и поједностављивања мотивисана педагошким разлозима која нису ишла на уштрб објективности. Сматрам да су аутори сачинили савремен и педагошки прилагођен уџбеник који омогућава стицање основних знања о безбедносном менаџменту, па га препоручујем за објављивање у предложеном облику.

Београд, 10. 03. 2014.

проф. др Радомир Миљанић

